

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Stephani Thevpoli Bened. F. Patric. Veneti,
Academicarum Contemplationum Lib. X**

Piccolomini, Francesco

[Basel], 1590

VD16 ZV 12463

De principiis, & generibus rerum. Cap. 3.

urn:nbn:de:hbz:466:1-12918

tellectus, qui in se, & ad intelligibilia conuertitur; qui verè & absolutè est intellectus: nam transfertur sæpè hoc nomen ad animam rationis compotem, cui solùm per conuenientiam, & similitudinem conuenit. Hæc prima mens est ea, quæ à Platonicijs Mundi faber nūcupatur. Propterea rectè asseruit Speusippus, ens primum esse proprium principium cæterorum entium, Mundi fabrum, ac interminabilem Diuinitatem, ab vno superiore pendentem. Ex his constat, dum gradus eorum, quæ sunt, ex sententia Platonis, vel sectatorum eius, numerare volumus; nequaquam in primo gradu collocandam esse mentem; cum manifestissimè ab eis in secundo gradu collocetur. Quod nouit etiam Philoponus, & asseruit in 3. de anima 15. Pariter & Auer. in suis disputationibus cōtra Algaz: disp. 5. in sol. 3. dubij. Ex sententia verò Arist. secūs se habet: nam Deum, primam mentem, primumque intelligibile in idem redigit: non enim tam exactè resoluit, nec tam accuratè distinguit principia rerum prima, vt faciunt Platonici.

De principiis, & generibus rerum.

CAP. III.

VT appareat, quomodo in mente, siue in mundo intelligibili reperiatur cōpositio; primò, quæ sint interna principia, & quæ prima genera rerum, explicandum est. Principia, ex Platonis sententia,

ita, sunt infinitum, terminus, & vnum: infinitum præfert materiam, terminus formam: vnum verò, quod est iam ex vtrisque permixtum; vt in Philebo docuit Plato. Hæc initia, modo corporeo conueniunt mundo corporeo, modo verò intelligibili, mundo intelligibili: hæc sunt principia, non quidem generationis, vt transmutatio est, adeò vt sint subiectum, & duo termini transmutationis; quemadmodum explicantur ab Arist. in 1. Phys. sed sunt initia solum intrinsecùs rem constituentia. Hæc tria principia redigi possunt in duo; quoniam id tertium, nempe vnum ex vtrisque permixtū, potiùs est proles ex principiis confurgens, quàm principium; vt in Philebo manifestauit Plato; à nonnullis tamen illustribus Platonice ponitur principium tertium, quatenus participatio vnus, & totū, est quid distinctum, & superueniens componentibus. Arist. in 1. Phys. ait Platonē pro principiis statuisse magnum, paruum, & vnum, per quæ Arist. denotauit infinitum, & terminum, posita à Platone, in Philebo; nam infinitum est magnum, & paruum, vt in proprio loco apparebit; & Plato se in Timæo declarat; Terminus autem est id præsertim, ex quo confurgit vnus qui terminus est Idææ participatio, & respondet formæ positæ ab Arist. adeò, vt in his re vera non sit lis inter Arist. & Platonem. Insuper Plato præter principia ponit quinque generarum, vt cumulatè in Sophista manifestauit.

ea sunt Essentia, Motus, Status, Identitas, Alteritas; latissimè à Plotino in libro de generibus entis explicata. Hęc à Proclo in expositione Timæi, essendi causæ nuncupantur; quæ varia consideratione, & genera, & principia dici possunt: genera quidem, vt sub vnoquoque alia cōtinentur: principia verò, vt res constituunt. ideo varia ratione, & modo dicuntur genera, ac nuncupentur illa decem ab Archita excogitata, quæ prædicamenta nuncupantur. de his longe secùs videtur sentire Aristot. primò, quia cum Archita ponit decem genera rerum: secundò, quia in 3. physic. manifestauit motum nõ esse genus, neque naturam vnã; si non motus, neque etiam status ei oppositus; & præsertim, quia opposita ad idẽ genus pertinere videntur; quare etiam alteritas, & identitas minimè videntur posse duo genera constituere. Simplicius in 3. Physic. laborauit pro concordia: & re vera longè secùs accipitur nomen generis apud Platonem, quàm apud Aristotelem; cum Plato prima principia rem cōstituentia, nuncupet genera: Arist. verò neget ea esse genera, & sola ex principiis constituta genera censeat esse dicenda: ideo 12. Metaph. prædicamentorum quærit principia. Insuper Arist. solùm mortalium, vt censeo, propriè assignauit genera: æterna verò similitudine tantum, & conuenientia quadam censuit ad prædicamenta redigi: Plato econtra ita genera primarum rerum assignauit, vt primò conuenirent mundo

mundo intelligibili. Demum nomen motus longè secùs apud Platonem vsurpatur, quàm apud Arist. Plato enim omnem ab aliquo processionem, motum appellat; Aristot. verò solum actum imperfectum. Cùm itaque ex his vocibus lis præsertim oriri videatur; attamen etiam, si sententiam intimiùs consideramus, omnino cõuenire non iudicabimus: quoniam Arist. minimè concederet hæc in anima, & in mente posse reperiri: insuper minimè diceret ea esse primos essendi modos: sed potiùs id tribueret actui, & potentiæ.

Quomodo in mente sint principia rerum.

CAP. IV.

Este absolutè simplex, ei soli conuenit, quod absolutè est primum, & indepèdens: propterea solus Deus absolutè simplex est; cætera omnia sunt composita, & modo sibi consentaneo vnione prædita: nam mundus intelligibilis modo intelligibili, rationalis modo rationali, sensibilis verò modo sensibili compositus est: ad eò, vt omnia, conditione sibi conueniente, sint in omnibus. Vnio, & compositio consurgit cū ex principiis, tum ex generibus: præsertim tamen ex principiis vnio, ex generibus compositio prodit, ordiens à principiis: vt ab vnitæte proximè pendet binarius: ita ab ipso vno fluūt proximè infinitum, & terminus: quæ sunt, binarius primus primi numeri rerum. Hæc duo, vt rectè Plotinus existimauit, nunquam